

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Сендецький Володимир Романович 1989 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2013 р. Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство», працює адвокатом у Івано-Франківській міській асоціації адвокатів, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Університету «КРОК» від 30 квітня 2026 р. за № 46-2 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – **Прилипко Сергія Миколайовича**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК»

Рецензентів – **Корольової Вікторії Вікторівни**, кандидата юридичних наук, доцента, завідувача кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК»

Доляновської Інни Миколаївни, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК»

Офіційних опонентів – **Ярмиша Олександра Назаровича**, доктора юридичних наук, професора, член-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого юриста України, завідувача Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем забезпечення прав осіб, які постраждали

від війни Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Яцишина Михайла Михайловича, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права Волинського національного університету імені Лесі Українки

на засідання «24» червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Сендецькому Володимирі Романовичу** на підставі публічного захисту дисертації «**Кадрове забезпечення судової реформи 1864 р.: на матеріалах функціонування судових палат в українських землях**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ.

Науковий керівник – **Скоморовський Віталій Богданович**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою. Вона є комплексним, цілісним і завершеним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати, які характеризуються науковою новизною. Дисертацію присвячено комплексному історико-правовому аналізу кадрового забезпечення судової реформи 1864 р. на основі досвіду функціонування судових палат в українських землях у кінці XIX – на початку XX ст. Отримані результати мають істотне значення для галузі знань 08 «Право». Зокрема, уперше встановлено, що судова реформа 1864 р. сприяла формуванню нової судової служби, що включала запровадження юридичної професії; охарактеризовано, що основна проблема незадовільної роботи судової системи в дореформений період полягала не лише у

недосконалості законодавчої бази, але й у низькому професійному рівні та моральній недоброчесності суддів і судових чиновників.

За свої змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами).

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті опубліковано у наукових періодичних виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у наукометричній базі даних Scopus, а також 3 публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

1. Скоморовський В., Сендецький В. Трансформаційні процеси системи судочинства в українських землях після Судової реформи 1864 року. *Legal Bulletin*. 2023. № 2 (8). Рр. 10–16. DOI: 10.31732/2708-339X-2023-08-10-16
2. Сендецький В. Р. Вплив Судової реформи 1864 року на становлення адвокатури в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Випуск 83: частина 1. С. 94–99. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.12>
3. Скоморовський В., Сендецький В. Відображення норм цивільного процесуального права у судових статутах 1864 р. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 3. С. 134–139. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.3.24>
4. Kelbia S., Dziubak S., Sendetskyi V., Lutskyi R. Value of the European understanding of the rule of law for the development of the modern democratic

state: Theoretical and historical aspect. *Social & Legal Studios*. 2025. Vol. 8. № 1. Pp. 82–95. DOI: 10.32518/sals1.2025.82

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Офіційний опонент – **Ярмиш Олександр Назарович**, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, заслужений юрист України, завідувач Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем забезпечення прав осіб, які постраждали від війни Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації значну увагу приділено аналізу кадрового наповнення судових палат, що функціонували на українських землях. Однак у викладі матеріалу зберігається певна недомовленість стосовно принципів і механізмів формування їх кадрового складу. Зокрема, залишається незрозумілим, чи існувала єдина уніфікована модель добору кадрів, яка поширювалася на всі судові палати в межах держави, чи ж процес комплектування персоналу залежав від локальних особливостей кожного регіону, таких як специфіка адміністративного устрою, соціальні чи демографічні чинники, або ж від інших визначальних факторів, що мали вплив на організацію роботи зазначених інституцій. Цей момент заслуговував би на глибше розкриття і конкретизацію в дослідженні, оскільки він має принципове значення для розуміння системи функціонування судової влади в досліджуваній період.

2. У науковій праці автор справедливо вказує на визнання судової реформи як одного з найбільш успішних і структуровано проведених перетворень у період 1860–1870-х років. Описане запровадження нових інститутів безумовно стало стимулом до впровадження певних демократичних змін, які забезпечили міцний фундамент для формування сучасного судоустрою та механізмів правосуддя. У цьому зв'язку постає логічне та надзвичайно важливе запитання: наскільки ці так звані демократичні зміни

реально трансформували систему правосуддя? Як саме вони відрізнялися від попереднього, дореформеного підходу до судочинства? Доцільно було б приділити більше уваги конкретним історичним фактам та інституційним характеристикам, що допомогло б достовірніше оцінити внесок цих змін у загальний розвиток політико-правових порядків.

3. Автором обґрунтовано зазначається, що висновки, сформовані на основі аналізу трансформаційних процесів у Російській імперії другої половини XIX – початку XX століття, можуть стати корисним інструментом для осмислення сучасних викликів і перспектив реформування судової системи. У цьому контексті виникає вкрай актуальне та водночас дискусійне питання: якою мірою історичний досвід імперської судової реформи є релевантним для використання у сучасних умовах? Чи можуть уроки минулого ефективно слугувати орієнтиром для комплексного оновлення правової системи сьогодні? Відповідь на ці питання є важливою як з наукової, так і з практичної точки зору, адже врахування історичних прецедентів може допомогти уникнути повторення помилок та сприяти побудові більш досконалої моделі судочинства.

Офіційний опонент – **Яцишин Михайло Михайлович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права Волинського національного університету імені Лесі Українки. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Автор дисертаційного дослідження звертає увагу на те, що судові статuti стали основою для кардинальної трансформації судової системи. Серед ключових новацій, нарівні з впровадженням мирових судів, реформуванням прокуратури та адвокатури, особливе місце посів суд присяжних. Утім, становлення цієї інституції супроводжувалося чітко окресленими вимогами до осіб, які могли бути включені до списків присяжних, відповідно до встановлених законодавством критеріїв. Одним із таких критеріїв був віковий ценз, який обмежував участь у суді присяжних громадянами, віком від 25 до 70 років. У зв'язку з цим виникає закономірне питання: чи можна розглядати таке

обмеження з огляду на вікову категорію як прояв дискримінації щодо інших вікових груп, беручи до уваги контекст демократичних реформ того часу? Дані аспекти заслуговують на окрему увагу й подальше обговорення з урахуванням позиції здобувача наукового ступеня.

2. У тексті роботи автор здійснив всебічний аналіз законодавчих норм, закріплених у судових статутах 1864 року. Особливу увагу приділено тому, як положення цих статутів втілювалися у практиці розгляду справ, демонструючи певну системність та впорядкованість у цій сфері. Водночас відзначаємо доцільність більш чіткого окреслення меж між положеннями, що сприяли реальному розширенню доступу до суду для широких верств населення, включаючи мешканців українських губерній, і тими нормами, які носили декларативний характер і залишалися радше теоретичними. Особливо важливим це питання є в контексті явної суперечності між прогресивними ідеями судових реформ та політикою самодержавства, яке на зламі ХІХ і ХХ століть поступово обмежувало простір для незалежного й справедливого судочинства.

3. У дисертаційному дослідженні звернено увагу на наслідки судової реформи 1864 року, в результаті якої на українських землях були створені три судові палати: Харківська, Одеська та Київська. Однак практична діяльність цих судових палат вивчена лише поверхнево та фрагментарно. Було б доцільно більш детально зупинитись на тому, як судові статuti впливали на розгляд цивільних і кримінальних справ у цих установах. Особливу увагу слід приділити впровадженню та застосуванню принципів змагальності, гласності, незалежності суду, функціонуванню інституту присяжних і регіональній специфіці у реалізації цих норм. Такий підхід дозволив би не лише підвищити наукову значущість дослідження, а й чіткіше відобразити реальний стан судової практики і її взаємодію з нормативними приписами судових статутів.

Рецензент – **Корольова Вікторія Вікторівна**, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Серед аспектів наукової новизни, які виділяє автор, зазначено, що поява нової генерації професійних юристів стала справжнім викликом усталеним інституційним традиціям Російської імперії. Для цієї держави тривалий час було характерним беззаперечне домінування виконавчої влади, тоді як роль судової системи залишалася другорядною. Автором наголошується, що нове покоління юристів багато в чому бачило своє покликання у прагненні до утвердження верховенства права, створення сучасної та ефективної судової системи, а також у формуванні засад правової держави. На наш погляд, зазначений аспект потребує більш детального обґрунтування. Зокрема, важливо уточнити, які саме чинники сприяли такій трансформації, а також конкретніше окреслити, як на практиці це проявлялося саме за умов імперського самодержавства?

2. Варто відзначити, що обґрунтований вибір методологічного інструментарію є важливою перевагою дисертаційного дослідження. Автор успішно використав низку методів: системного аналізу, історичний, інституційний, структурно-функціональний, історико-порівняльний, нормативно-порівняльний, формально-юридичний та метод порівняльно-правового аналізу. Такий комплексний підхід дав змогу охопити проблему з різних боків та забезпечити її ґрунтовне вивчення. Разом із тим, корисним доповненням до роботи міг стати юридико-біографічний метод. Його використання дозволило б заглибитися в аналіз особистісного фактору та його впливу на трансформаційні процеси в системі судочинства України під час зазначеного історичного періоду. Таке доповнення суттєво підвищило б аналітичну цінність роботи.

3. У межах аналізу законодавчих норм судових статутів автор цілком обґрунтовано зазначає, що судова реформа 1864 року впровадила нові принципи організації судової системи, детально закріплені у положеннях судових статутів. Важливим нововведенням стала поява мирової юстиції, якій було передано значну кількість справ, пов'язаних із повсякденним життям громадян. Автор також слушно наголошує на напівпрофесійному характері

мирового суддівства, але ця характеристика потребує більш детального пояснення. Було б корисно розкрити, у чому саме це проявлялося, та які соціально-правові фактори зумовили таку особливість. Розгляд цих питань дозволив би глибше зрозуміти специфіку організації і функціонування мирової юстиції в контексті реформаторського процесу другої половини XIX століття.

Рецензент – **Доляновська Інна Миколаївна**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації справедливо підкреслюється, що судова реформа середини XIX століття була однією з найбільш послідовних і успішних ініціатив царської адміністрації в рамках реформаторських перетворень 1860–1870-х років. Безперечно, судові статuti 1864 року закріпили низку принципів, які мали яскраво виражену демократичну та прогресивну сутність, включаючи гласність судових процесів, змагальність сторін, незалежність судової влади, інститут суду присяжних, а також рівність громадян перед законом. У цьому зв'язку постає логічне питання про практичну реалізацію цих проголошених принципів за умов тодішньої державної реальності. Зокрема, чи справді задекларовану рівність вдалося досягти в умовах існування жорсткої владної вертикалі, значного адміністративного тиску та обмеженої автономії судової влади?

2. Оцінюючи роботу автора, варто позитивно відзначити його прагнення проаналізувати принципи функціонування судових установ у контексті впровадження судової реформи. Це актуальна і складна тема, яка вимагає всебічного дослідження. Розгляд специфічних механізмів реформ потребує більш детального занурення у широкий спектр суспільно-політичних і правових чинників, які одночасно формували або суттєво коригували діяльність судових інституцій. Такі аспекти є надзвичайно важливими для повного розуміння сутності реформаторських процесів. Доцільним був би аналіз історичних свідчень та додаткових джерел, що допомогли б глибше дослідити вплив цих чинників на розвиток системи судочинства. Вважається,

що дисертант міг би запропонувати більш розгорнуті аргументи стосовно цієї проблематики, що суттєво посилить академічну цінність проведеного дослідження.

3. Значна увага у дисертації зосереджена на періоді контрреформ, коли політика самодержавства почала домінувати і суттєво впливати на функціонування судової системи, зокрема через обмеження ролі адвокатури. Автор резонно наголошує на цьому аспекті, однак текст залишає відкритими важливі питання щодо мотивів і передумов такого повороту державної політики. Детальніша аргументація цього аспекту значно посилює загальну концептуальну чіткість дослідження і його аналітичну основу.

Голова ради – **Прилипко Сергій Миколайович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК». Оцінка позитивна без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 (п'ять) членів ради;

«Проти» – 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Університету економіки та права «КРОК» присуджує **Сендецькому Володимирі Романовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової
спеціалізованої вченої ради**
доктор юридичних наук, професор

Сергій ПРИЛИПКО